

MONITORUL

PRIMĂRIEI ORAȘULUI DETA

Anul XVII • Nr. 195 • Ianuarie 2025 • Apare lunar • GRATUIT • www.detatm.ro

Ziua Ansamblului „Salba Ghedului”

În data de 15 decembrie, pentru al doilea an consecutiv, Ansamblul de Căntece și Dansuri „Salba Ghedului” a susținut un concert anual, bucurând numărul record de spectatori care au pășit pragul Centrului Cultural. Am putea spune că în acest an, acest spectacol a fost unul special, dat fiind faptul că s-a desfășurat în deschiderea Festivalului de Datini și Colinde, pe care l-a găzduit Centrul Cultural din Deta. Astfel, publicul numeros, pentru care sala de spectacol s-a dovedit neîncăpătoare, s-a putut bucura de două spectacole extraordinare. În cadrul aniversării Ansamblului „Salba Ghedului”, cele patru grupe de dansatori au oferit un program diversificat alături de solistele Sara Peter și Valentina Mitru, precum și de tânărul instrumentist saxofon Denis Murariu, dar și de corepetitorul ansamblului, maestru al taragotului bănățean, Radu Cuciureanu. Spectacolul a fost deschis de către grupa de tineri a ansamblului care a prezentat un obicei străvechi din Banat cel de clacă, în care femeile se strângeau pentru a realiza lucru de mână, torcând lâna, țesând sau tricotând, fiind pus în scenă de către coregrafii Raul și Cristina Lazăr. Au urmat alte două șireaguri ale salbei noastre și anume cele două grupe de copii, juniori și intermediari, aceștia prezentând fiecare câte un dans de câmpie. Dansuri din zona de pustă a Banatului, cu sorocuri specifice au prezentat și tinerii care au revenit pe scenă dar și grupa de seniori a ansamblului. Spectacolul aniversar a fost încheiat cu o fotografie care va rămâne împregnată mult timp de acum înainte în amintirile publicului prezent, și anume toate cele 4 șiraguri ale Salbei Ghedului au prezentat un moment artistic comun reprezentând un ansamblu pe generații.

Seara a continuat cu Festivalul de Datini, Colinde și Obiceiuri de Iarnă care a pășit pragul Centrului Cultural Deta pentru a doua oară după succesul avut în anul precedent. Festivalul a fost deschis de către grupa de tineri a Ansamblului „Salba Ghedului”, care a transpus în scenă obiceiul dubelr de Crăciun în cadrul căruia tinerii au intrat cu dubele au colindat și au prezentat chiar un dans cu sorocuri specifice județului Timiș. A urmat apoi un program artistic oferit de către Ansamblul Cornereva, spectacolul continuând cu un recital extraordinar oferit de interpreți renumiți nu doar pentru Banat, ci și pentru întreaga țară, precum sunt Felicia Stoian, Roxana Goia - câștigătoarea emisiunii „O vedetă populară”, transmisă de TVR 1, Ciprian Pop, Valentin Vădăriu, Sorin Cheva-Năstase și renumita solista Liliana Laichici, care a primit în dar din partea Centrului Cultural și al Primarului orașului Deta, Petru Roman o simbolică recunoaștere a meritelor aduse în promovarea folclorului autentic, dar și promovarea ansamblurilor amatoare precum este „Salba Ghedului”. Minunații interpreți profesioniști ne-au colindat cu vocile lor angelice, dar ne-au și plimbat cu multă dragoste prin folclorul bănățean autentic, oferind sufletelor noastre bucurie, alinare și speranță în bine și iubire. Spectacolul de Crăciun s-a încheiat cu un program artistic extraordinar oferit de oaspeții noștri venit de la mare depărtare, tocmai din Bacău, Ansamblul profesionist Busuiocul din Bacău. Cei peste 60 de membri ai ansamblului prezenți pentru prima dată în orașul nostru au transpus în scenă obiceiuri de iarnă autentice specifice țărilor noastre și zonei pe care o reprezintă, precum obiceiul Ursului, al Caprei și al Sorcovei. Publicul a răsplătit întreg acest tezaur de obiceiuri, tradiții și folclor românesc autentic cu ropote de aplauze ridicându-se în picioare în semn de respect pentru actele artistice prezentate de către toți cei care au pășit pe scenă, data de 15 decembrie rămânând a fi scrisă cu siguranță cu litere de aur în istoria culturii orașului Deta, drept pentru care le mulțumim pentru imensa bucurie adusă sufletului nostru. (Diana Bozic)

Editorial

Petru Roman

Un oraș viu!

Este o mare bucurie pentru mine să vă împărtășesc câteva gânduri despre activitatea culturală din orașul nostru, o activitate care se află într-o continuă expansiune și care devine tot mai importantă pentru viața comunității noastre. Deta a fost și va continua să fie un oraș care prețuiește tradițiile, dar și deschiderea către modernitate, iar cultura joacă un rol esențial în acest proces de dezvoltare. În fiecare an, administrația locală depune un efort susținut pentru a sprijini și promova cultura în toate formele sale. Un pilon esențial al acestui demers este Centrul de Cultură al orașului nostru, o instituție care a crescut frumos și a devenit un loc de întâlnire și de exprimare pentru numeroși oameni talentați din Deta. Este locul unde cultura se naște, se dezvoltă și se răspândește în rândul cetățenilor, iar aceasta nu ar fi fost posibil fără munca depusă de echipa centrului, dar și de toți cei implicați. Un aspect remarcabil al activității culturale din Deta este faptul că, la Centrul de Cultură, acționează mai multe ansambluri folclorice care aduc în prim-plan tradițiile și valorile noastre culturale. Aceste grupuri sunt adevărate ambasadoare ale patrimoniului nostru, iar prestațiile lor reînvie obiceiuri și cântece din vremuri apuse, dar care rămân vii în inimile noastre. De asemenea, organizarea evenimentelor din luna decembrie, cu ocazia Sfântului Nicolae și a Crăciunului, a fost o nouă dovadă a importanței pe care o acordăm tradițiilor noastre. Aceste acțiuni nu doar că au celebrat sărbătorile de iarnă, dar au oferit și un prilej de a pune în valoare obiceiurile specifice ale zonei noastre, aducând bucurie tuturor participanților. Evenimentele organizate cu ocazia acestor sărbători au fost o adevărată sărbătoare a comunității, iar acest lucru nu ar fi fost posibil fără implicarea activă a cetățenilor, dar și fără sprijinul continuu din partea administrației locale. Este clar că tradițiile și obiceiurile locale sunt un pilon fundamental în formarea unei comunități moderne, iar Deta, prin activitatea culturală intensă, este un exemplu de armonie între trecut și prezent. Aș dori să mulțumesc tuturor celor care sunt parte a acestui proces, fie că sunt organizatori, participanți sau susținători ai evenimentelor noastre culturale. Împreună, reușim să facem din Deta un oraș viu, plin de energie și cu un viitor promițător. Vă mulțumesc tuturor pentru sprijinul acordat activităților culturale din orașul nostru și vă încurajez să continuați să fiți alături de noi în promovarea culturii și tradițiilor locale!

Activități culturale de excepție în luna decembrie, la Centrul Cultural Deta

Luna decembrie a fost una plină de evenimente și activități culturale la Centrul Cultural din Deta. Toate au adus magia sărbătorilor mai aproape de inimile tuturor celor care au răspuns invitației de a participa la aceste evenimente de suflet. De la atelierele de creație, unde tradițiile și meșteșugurile s-au întâlnit cu energia tinerelor talente, până la spectacolele de Crăciun, orașul nostru a sărbătorit în stil mare, cu un mix de tradiție și bucurie comunitară. Aceste momente speciale au fost ocazia perfectă pentru a ne adânci în tradițiile noastre și pentru a învăța împreună ce înseamnă să păstrăm vii obiceiurile care ne definesc ca și comunitate.

În continuare, vă invităm să descoperiți câteva dintre cele mai importante evenimente care au avut loc la Centrul Cultural în această perioadă festivă:

Ateliere de Creație

Activitățile din luna decembrie la Centrul Cultural au debutat cu ateliere de creație, unde participanții au realizat ornamente naturale, contribuind astfel la decorarea Centrului Cultural și aducând magia sărbătorilor de iarnă mai aproape de toți vizitatorii. Având în vedere că tema Crăciunului din acest an a fost "Crăciunul Copilăriei", ornamentele au fost realizate din lână, iar meșteșugurile tradiționale au fost la mare căutare. Participanții de toate vârstele au învățat cum să croșeteze, să tricoteze și să confecționeze căciuli, ciorăpei și globuri din lână, împodobind bradul și realizând coronițe de Crăciun. La intrarea în centru a fost amenajat un colț foto tematic, cu obiecte de uz casnic și vestimentație din lână, făcute manual de doamnele iubitoare ale artei populare, cărora le mulțumim pentru implicare și dăruire. De asemenea, copiii au învățat meșteșugurile tradiționale și au pregătit colinde, pregătindu-se astfel pentru vestirea Nașterii Domnului.

Petrecere de Crăciun pentru cei mici

Cei mai tineri membri ai Centrului Cultural, grupele de copii ale Ansamblului Salba Ghedului, au avut parte de o petrecere de neuit pe 9 decembrie. Aceștia s-au întrecut în jocuri de cultură generală, ghicit colinde și au strâns saloane și bomboane specifice Crăciunului. La final, Moș Crăciun i-a răsplătit cu dulciuri pentru toată munca și bucuria adusă.

Corul Galaj 14 dec

Un frumos spectacol organizat de reprezentanții etniei maghiare din Deta a avut loc în data de 14 decembrie. Corul Galaj din Deta a suținut un adevărat regal artistic, avându-i ca invitați speciali pe membri Corului Borsotgan din Bordany.

Un moment special al acestui eveniment l-a reprezentat prestația Ansamblului de Dansuri Margareta care a încântat publicul cu grupurile de copii și de adulți. Cel mai emoționant moment al serii l-a constituit prezentarea unor obiceiuri de Bethlehem de către copiii de la Biserica Romano Catolică din oraș. A fost o seară minunată pe care nu o vom uita prea curând.

Ziua Sfântului Nicolae

Având în spate o bogată tradiție, Ansamblul Sveti Nikola Deta l-a sărbătorit și în 2024 pe Sfântul Nicolae, protectorul lor, cu un spectacol extraordinar care a adus

multă bucurie în inimile celor care apreciază munca și dedicarea lor. Pe 22 decembrie, ansamblul a avut alături două grupuri invitate din Serbia – Ansamblul Sveti Nikola din Diniș și Ansamblul Sveti Nikola din Trstenik. Împreună au prezentat un spectacol plin de tradiție, dansuri și melodii din diverse regiuni ale Serbiei, iar publicul numeros a răsplătit momentul cu aplauze și zâmbete.

Crăciunul pe rit vechi la Deta

Odată cu botezul lui Isus (Boboteaza), care se sărbătorește pe 6 ianuarie, pentru creștinii ortodocși români și pentru catolici se încheie sărbătorile de iarnă. Însă, pentru cei care respectă calendarul de stil vechi, numit Calendarul Iulian, imediat după Bobotează, pe 7 ianuarie, se celebrează prima sărbătoare de rit vechi a iernii, Nașterea Mântuitorului Isus Hristos, Crăciunul. Calendarul Iulian, deși nu mai este calendarul oficial din 1 octombrie 1924, când Biserica Ortodoxă Română a trecut la cel gregorian, încă se mai păstrează, existând chiar și în localitatea noastră o biserică de rit vechi. Cei care celebrează Crăciunul după Calendarul Iulian în orașul nostru multicultural sunt creștinii ortodocși de etnie sârbă. Comunitatea sârbească din Deta este bine cunoscută ca păstrătoare a numeroaselor tradiții vechi și autentice ale sărbilor din România, dar și ale poporului sârb. Astfel, și în acest an, sârbii din Deta au celebrat Ajunul Crăciunului, denumit Badnji Dan, au aprins tradiționalul badnjak în curtea bisericii, în cadrul ofierii Sfintei Vecernii de către preotul paroh, Ljubodrag Boghicevici, al Bisericii Ortodoxe Sârbe din Deta. După slujbă, membrii Ansamblului Sveti Nikola din Deta au colindat, iar mai apoi au fost răsplățiți cu dulciuri din partea Primăriei Orașului Deta. Ulițele îmbiau trecătorii cu mirosul de cesniță proaspăt scoasă din cuptor, venit din casele sârboaicelor, iar de pe masa lor de sărbătoare nu au lipsit, nici în acest an, grâul încolțit, buchetele de badnjak, colacul, fructele uscate, vinul, răchia și tradiționalul rajani (frigăruie). Totodată, nu au lipsit nici paiele care simbolizează ieslea în care s-a născut pruncul Isus. Tot o sărbătoare specifică atât pentru poporul sârb, cât și pentru etnicii sârbi din orașul Deta este și sărbătoarea de Sfântul Sava, când aceștia îl celebrează pe întemeietorul bisericii și stăpânitorul sârbe. Sfântul Sava este și ocrotitorul școlilor sârbești de pretutindeni. La fel ca în fiecare an, Sfântul Sava a fost celebrat conform tradiției și în orașul nostru. Astfel, pe 27 ianuarie, la Sf. Liturghie oficiată de către preotul paroh Ljubodrag Boghicevici, la Biserica Ortodoxă Sârbească din Deta, a avut loc tăierea colacului de către familia Obician. La tăierea colacului au fost prezenți și membrii ansamblului Sveti Nikola din orașul nostru, dar și elevii secției de limba sârba facultativă din cadrul școlii orașului nostru. Cu toții au cântat cântece în cinstea Sfântului Sava. Credința, tradițiile și obiceiurile fiecărei naționalități reprezintă oglinda și identitatea acelor. Comunitatea sârbească din orașul Deta își narează firul vieții în conservarea și păstrarea datinilor moștenite din străbuni, completând astfel tabloul multicultural al orașului nostru. Tabloul care grăiește faptul că tradițiile și obiceiurile trebuie conservate și respectate așa cum sunt ele pentru a știi cine am fost, cine suntem și cine vom fi.

Spectacolul Pomului de Crăciun

În ajunul Nașterii Mântuitorului nostru, Isus Hristos, orașul nostru a sărbătorit într-un mod multicultural și multiconfesional, vestind Nașterea Mântuitorului prin colinde. Corurile bisericilor și ale etniilor din Deta s-au întâlnit în fața muzeului, lângă bradul de Crăciun împodobit cu lumini colorate, pentru a susține un program de colinde emoționante. La final, Moș Crăciun i-a răsplătit pe colindători cu dulciuri, oferite cu sprijinul Primăriei Orașului Deta.

Aceste activități sunt doar câteva dintre momentele care au marcat luna decembrie la Centrul Cultural din Deta, toate contribuind la menținerea tradițiilor și la crearea unor amintiri frumoase pentru întreaga comunitate. Vă mulțumim tuturor pentru implicare și pentru sprijinul acordat acestor evenimente speciale! **(Diana Bozic)**

MONITORUL

PRIMĂRIEI DETA

300 de ani de educație la Deta

În data de 6 decembrie 2024, Liceul Tehnologic "Sf. Nicolae" a sărbătorit o dublă aniversare: 300 de ani de învățământ și 100 de ani de învățământ în limba română. Cu această ocazie, a fost organizat un Eveniment festiv, în cadrul căruia a avut loc Dezvelirea plăcii omagiale a liceului. La eveniment, au participat autoritățile orașului, membri din celelalte instituții partenere, precum și cadre didactice ale liceului nostru. Programul s-a deschis printr-un scurt Te Deum, urmat de cuvântul doamnei director Ioana Miloș și de cel al domnului primar Petru Roman. A continuat prin prezentarea Monografiei liceului, urmată de Gala directorilor și a profesorilor Liceului Tehnologic "Sf. Nicolae", în care cadrele didactice care, de-a lungul timpului, au contribuit la dezvoltarea liceului, au fost premiate de direcțiunea actuală a instituției de învățământ. Elevii liceului nostru au bucurat publicul printr-un emoționant spectacol artistic și cultural-științific, în care au fost puse în lumină ultimele realizări educaționale din cadrul instituției noastre, precum dezvoltarea laboratoarelor de informatică și a sălilor de clasă, lansarea unei trupe de teatru a liceului, dar și alte contribuții ale elevilor noștri, în educație. La final, toți invitații au participat la dezvelirea plăcii omagiale, ulterior fiind musafirii unei mese rotunde, în cadrul căreia s-au dezbătut ultimele realizări ale liceului și s-au trasat principalele direcții viitoare ale acestuia, în educație.

Îi dorim liceului nostru LA MULȚI ANI MINUNAȚI, CU MULTE REALIZĂRI FRUMOASE PENTRU PROFESORI ȘI PENTRU ELEVII!

Ziua Culturii la Deta

Cadrele didactice și elevii Liceului Tehnologic "Sf. Nicolae" din Deta au sărbătorit, în data de 15 ianuarie, Ziua Culturii Române, în care coincide și cu ziua de naștere a marelui poet Mihai Eminescu. Cu această ocazie, elevii au realizat videoclipuri cu recitări ale câtorva poezii mai cunoscute, aparținând marelui poet, întrecându-se în talent oratoric, prin îmbinarea literaturii cu mijloacele moderne oferite de calculator. De asemenea, în cadrul orelor de limba engleză, au fost realizate traduceri ale creației eminesciene. Tot în această perioadă, la liceul nostru, au loc probele de competențe ale examenului de bacalaureat. Prima probă, cea de competențe lingvistice la limba română, a fost susținută luni 27 ianuarie. Cu această ocazie, cei 90 de elevi înscriși, care nu au cuprins doar elevii actuali promoției, ci și câțiva elevi ai promoțiilor anterioare, au fost împărțiți în două comisii, fiind-le evaluate cunoștințele de limbă și comunicare, de către cadrele didactice ale liceului. Calificativele au fost mediu, avansat

și experimentat, iar participarea la probele scrise din vară este condiționată de participarea la aceste probe. Examenul de competențe continuă, în perioada 3-7 februarie, cu probele la limba engleză, respectiv limba franceză și cu cele digitale. Le dorim mult succes elevilor noștri și le suntem alături!

CĂȘĂTORII

♥ Roman Călin și Pintilie Denisa
04.11.2024

♥ Savu Ion Florin și Dumitrașcu Adina Izabela
14.11.2024

♥ Varanic Dalibor Dario și Roșu Melinda
01.12.2024

♥ Mihai Paul și Schein Denisa
20.12.2024

♥ Huțu Cătălin Vasile și Siciu Vanesa Cristiana
30.12.2024

*Le dorim
Casă de piatră!*

Dumnezeu

să îi odihnească în pace!

† MOLDOVAN MARIA – 06.11.2024 – 89 DE ANI

† GOGA ELEONORA – 12.11.2024 – 78 DE ANI

† ION RODICA ANA – 20.11.2024 65 DE ANI

† BONYHADI ADALBERT – 30.04.2024 – 65 DE ANI

† COVACI LIDIA – 28.11.2024 – 88 DE ANI

† HUȚU MARIN – 28.11.2024 – 62 DE ANI

† URSULESCU EMIL – 30.11.2024 – 63 DE ANI

† CRAINIC VASILE 04.12.2024 – 70 DE ANI

† MINEA MARIA - 10.12.2024 – 66 DE ANI

† FEHER MARIA 12.12.2024 – 88 DE ANI

† GRIGORAȘ CONSTANȚA – 17.12.2024 – 73 DE ANI

† IUHASZ IOAN – 03.01.2025 – 89 DE ANI

† BONCHIȘ VIOREL – 14.01.2025 – 73 DE ANI

† NOVACOVICI ECATERINA 17.01.2025 – 72 DE ANI

† BENKE ANA – 07.02.2024 – 67 DE ANI

**Primăria orașului Deta
transmite familiilor
îndoliate, sincere
condoleanțe!**